

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์เซรามิกต้นแบบที่มี แนวคิดตั้งอยู่บนวิถีและ อัตลักษณ์ของชุมชนหมู่บ้านอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา บริบทสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เซรามิกตามภูมิปัญญาท้องถิ่น อัตลักษณ์ ดั้งเดิมและส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูกระบวนการผลิตเซรามิก ชุมชนอินทิล อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนอินทิล อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล เบื้องต้นจากหนังสือ เอกสารที่เกี่ยวข้อง บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูอัตลักษณ์ชุมชน และงานเกี่ยวกับการผลิตเครื่องปั้นดินเผา วางแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์เซรามิกและกระบวนการ ออกแบบ สร้างสรรค์ ให้กับชุมชนอินทิล อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ เพื่อบรรลุตามจุดมุ่งหมายของ การวิจัยใช้ระเบียบแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

วิธีวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) มีลำดับขั้นตอนศึกษาวิเคราะห์ดังนี้

ศึกษาและรวบรวมข้อมูลภาคสนามในพื้นที่ที่ศึกษา เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติ พื้นที่ศึกษา วิถีชีวิต การถ่ายทอดภูมิปัญญา คติความเชื่อพิธีกรรม ในการทำเครื่องปั้นดินเผา รูปแบบ ภูมิปัญญา ด้วยเครื่องมือและวิธีการคือ

1. แบบสัมภาษณ์ (Interview Method) โดยสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง
2. สนทนากลุ่มย่อย (Group Interview) กลุ่มผู้เกี่ยวข้องในการฟื้นฟูงานเครื่องปั้นดินเผา
3. การสังเกตการณ์ (Observation Method) สังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) เชิงปริมาณผู้วิจัยมีดังนี้

ศึกษาสำรวจสอบถาม เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เซรามิกของชุมชนอินทิล โดยใช้ แบบสอบถามและการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ประชากรในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 100 คน
2. กลุ่มตัวอย่างคือ ประชากรในเขตพื้นที่อำเภอแม่แตง เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) คือเลือกตามความสมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย
 - กลุ่มประชากรที่สนใจโครงการในชุมชนอินทิล อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ จำนวน 20 คน
 - ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวข้องงานเครื่องปั้นดินเผา ผู้นำชุมชน และบุคลากรในชุมชน ที่มีส่วนร่วมในการออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ 12 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็นดังนี้

1. การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างผู้ชำนาญการเกี่ยวกับเซรามิกแหล่งเตาเผาชุมชนอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน ครู ผู้นำชุมชน
2. การสังเกตการณ์สภาพภูมิสังคม วิถีชุมชน ประโยชน์ใช้สอย ความงาม สี รูปแบบ รูปทรง วัสดุและกระบวนการสร้างสรรค์งานแบบดั้งเดิม ของแหล่งเครื่องปั้นดินเผาชุมชนอินทิล อำเภอแม่แตง จ.เชียงใหม่
3. แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างเกี่ยวกับความต้องการรูปแบบในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เซรามิกโดยใช้อัตลักษณ์ของแหล่งเครื่องปั้นดินเผาชุมชนอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
4. แบบสอบถามความพึงพอใจ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์เซรามิกโดยใช้อัตลักษณ์ของแหล่งเครื่องปั้นดินเผาชุมชนอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
5. ประเมินการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เซรามิกโดยใช้อัตลักษณ์ของแหล่งเครื่องปั้นดินเผาชุมชนอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

3.3 ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

1. การสร้างแนวคิดในการออกแบบ

ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นในการทำวิจัย เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัย สอบถามและสัมภาษณ์กลุ่มประชากรแบบเจาะจงเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง เพื่อให้ได้ผลจากการศึกษาแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์เซรามิกต้นแบบตามอัตลักษณ์ชุมชนอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีประสิทธิภาพในด้านรูปแบบที่สื่อถึงอัตลักษณ์ดั้งเดิมแหล่งอินทิล และโดดเด่นร่วมถึงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมาใช้ในการกำหนดแนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์

2. การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

การออกแบบผลิตภัณฑ์ เป็นการใช้อัตลักษณ์แหล่งเครื่องปั้นดินเผาชุมชนอินทิลโดยใช้สื่อถึงวัสดุจากชุมชน สีสนิ รูปแบบภาชนะ ลวดลาย และข้อมูล เพื่อมุ่งเน้นเพื่อสนองประโยชน์ทางการฟื้นฟูการผลิตเซรามิกที่แสดงคามหมายถึงอัตลักษณ์ชุมชน

3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ สังเกตการและแบบสอบถามจากการกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์

4. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการออกแบบร่าง ไปใช้ในการสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์

5. สรุปรูปแบบส่วนต่าง ๆ พร้อมทั้งเขียนแบบเพื่อการนำเสนอและการสร้างต้นแบบ

6. สร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์เซรามิกตามอัตลักษณ์ชุมชนอินทิล

7. นำผลิตภัณฑ์ต้นแบบผลิตภัณฑ์เซรามิกโดยใช้อัตลักษณ์แหล่งเครื่องปั้นดินเผาอินทิลไปทดสอบความพึงพอใจของกลุ่มชุมชนและถ่ายทอด

8. นำผลที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ สรุปรายวิจัย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประวัติเครื่องปั้นดินเผาแหล่งเตาอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ภูมิปัญญางานเครื่องปั้นดินเผา การพัฒนาผลิตภัณฑ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Work) การเก็บข้อมูลภาคสนามนั้น ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการค้นคว้ารวบรวมจากแหล่งที่ศึกษาปรากฏข้อมูลผลิตภัณฑ์เตาอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวิธีการเก็บข้อมูลดังนี้

1. การสังเกตการณ์ (Observation)

2. การสัมภาษณ์ (Interview)

3. การบันทึกข้อมูล

4. การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์

5. การทดลองปฏิบัติการผลิตผลิตภัณฑ์หาแนวทางการพัฒนาแบบและวิธีการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เซรามิก

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้านเอกสารและงานวิจัย โดยเป็นการวิเคราะห์ที่ใช้หลักทฤษฎีเหตุผลมานำเสนอในรูปแบบการบรรยายเพื่อหาความจริง ความคิดเห็นในด้านหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มผู้ใช้ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

- 1) ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์แบบสอบถามและแบบประเมินที่ผ่านการกรอก
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังต่อไปนี้
 - (1) ค่าความถี่และร้อยละ (Percentage)
 - (2) ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - (3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

เกณฑ์การวัดระดับตัวแปร

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การวัดระดับตัวแปร โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ (ธีรยุทธ พิงเทียร. 2543 : 39) ดังต่อไปนี้

- 4.51 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจด้านรูปแบบอยู่ในระดับดีมาก
- 3.51 – 4.50 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจด้านรูปแบบอยู่ในระดับดี
- 2.51 – 3.50 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจด้านรูปแบบอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 – 2.20 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจด้านอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจด้านรูปแบบอยู่ในระดับน้อยที่

3.6 กรอบแนวคิดในงานวิจัย

